

کد خبر: ۱۲:۱۲:۰۲ ۱۳۹۵/۰۲/۱۵ 367774 A

خانه | سیاسی | سیاست خارجی

موسویان در مناظره با مدیر شبکه العربیه:

برجام قدرت دیپلماسی را به نمایش گذاشت/ برای عربستان دموکراسی معنا ندارد

معاون اسبق سیاست خارجی شورای عالی امنیت ملی ایران تاکید کرد: برجام علی‌رغم همه کارشکنی‌های اسرائیل و عربستان، مانع بروز یک جنگ ویرانگر شد و قدرت دیپلماسی را به نمایش گذاشت.

به گزارش ایلنا، حسین موسویان و جمال قاشقی مدیر شبکه العربیه عربستان در نشستی در برلین از مواضع کشور متبوع خود دفاع کردند.

عربستان حامی افراط‌گرایی است

در ابتدای این نشست، حسین موسویان در پاسخ به این سوال که این یک پدیده جدیدی نیست که ایران و عربستان به یکدیگر مظنون هستند و در رقابت برای هژمونی منطقه‌ای. ریشه اصلی این رقابت چیست؟ گفت: بعد از انقلاب عوامل متعددی باعث تنش دو کشور شده است به ویژه تجاوز عراق به ایران. صدام با تجاوز به ایران دنبال تجزیه ایران بود که موجب مصیبت‌های بزرگی برای مردم ایران شد.

وی با بیان اینکه عربستان حامی اصلی صدام در تجاوز به ایران بود که این عامل تعیین‌کننده‌ای در تخریب روابط دو کشور شد، اظهار داشت: در قضیه بحران هسته‌ای ایران، هم عربستان فشار زیادی برای اعمال سیاست‌های تخریبی علیه ایران به آمریکا و کشورهای غربی آورد. در مسایل اخیر منطقه هم این عربستان است که حامی اصلی افراط‌گرایی و ترویج ایدئولوژی وهابیت‌ها و سلفی‌گری و تروریستی است.

جمال قاشقی مدیر شبکه العربیه نیز در پاسخ به این سوال تصریح کرد: ریاض همیشه با تروریست‌های جهادی مبارزه کرده و هیچگاه از آنها حمایت نکرده است. درعین حال با وجودی که دو طرف یکدیگر را متهم می‌کنند، ما نباید فراموش کنیم که ایران و عربستان در یک دوره‌ای هم رابطه خوبی داشتند. دو کشور در دوره شاه، در بسیاری از موارد به ویژه مبارزه با کمونیست‌ها همکاری مشترک داشتند.

وی افزود: بعد از انقلاب ایران، ماهیت روابط تغییر کرد. با وجود تاسیس یک رژیم جدید، عربستان سعی کرد روابط حسنه خود را با ایران حفظ کند و روابط هم در دوره آقای هاشمی و خاتمی خوب بود.

مدیر شبکه العربیه در پاسخ به این سوال که چه موقع روابط دوکشور بد شد؟ خاطرنشان کرد: بعد از سقوط صدام، ایران سیاست هژمونی منطقه‌ای را برگزید لذا روابط حسنه با ایران ممکن نبود. از دیدگاه سعودی، ایران برنامه سلطه بر عراق را آغاز کرد. بعد از بهار عربی، تهران تلاش کرد به قلب شامات عربی یعنی سوریه سلطه پیدا کند. حمایت ایران از حوثی‌ها، نمونه دیگری از سیاست سلطه‌طلبی ایران است. خلاصه مشکل ما با ایران، دخالت در کشورهای عربی است که این خود یکی از عوامل بی‌ثباتی منطقه خاورمیانه است.

بی‌ثباتی‌های بی‌سابق خاورمیانه ربطی به ایران ندارد

موسویان در پاسخ به این سوال ابراز داشت: من اعتقاد دیگری دارم. ریشه اصلی بی‌ثباتی‌های بی‌سابقه‌ای که در خاورمیانه شاهد هستیم و خاورمیانه را در آستانه سقوط قرار داده، به خاطر مشکلات ساختاری حکومت‌های جهان عرب در چند دهه گذشته است. دیکتاتوری‌ها و فسادهای سران عربی در طول چندین دهه عواملی مهم بی‌ثباتی‌ها جهان عرب هستند که هیچ ربطی به ایران ندارد.

این دیپلمات عالی‌رتبه پیشین ایرانی ادامه داد: ایران هیچ دخالتی در سقوط مبارک در مصر و بن‌علی در تونس نداشت. تهران هیچ مداخله‌ای در لیبی نداشت بلکه این ناتو و متحدین عربش بودند که قذافی را ساقط کردند و لیبی را در آستانه سقوط و تجزیه قرار دادند. در مقابل ایران با حمایت از بغداد و دمشق، از سقوط دو کشور عربی جلوگیری کرده است. این عربستان است که با تجاوز نظامی، یمن را به خاک و خون کشیده و هزاران انسان بی‌گناه را کشته و می‌کشد و موجب تقویت گروه تروریستی القاعده شده در یمن شده است.

در این ادامه، مجری این نشست گفت به جای سرزنش یکدیگر به این پردازیم که ایران و عربستان چگونه نقش خود را در منطقه

تعریف می‌کنند؟ که جمال قاشقی بیان کرد: ایران هنوز نقش یک جمهوری انقلابی و تهاجمی را در منطقه ایفا می‌کند. در سوریه، ایران از یک دیکتاتور جانی حمایت می‌کند و عربستان با وجودی که پادشاهی است در کنار مردم ایستاده است.

برای عربستان چیزی که معنی ندارد، دموکراسی است

موسویان در واکنش به این اظهارات بیان کرد: اگر عربستان حامی جنبش‌های مردمی در منطقه است، چرا در بحرین از حکومت اقلیت و سرکوب اکثریت مردم که شیعه هستند، حمایت می‌کند؟ چرا از دیکتاتور مصر حمایت کرد؟ و بعد هم از کودتای نظامی برای ساقط کردن حکومت منتخب مردم مصر حمایت کرد؟ تمام سیاست‌های عربستان در سوریه، صرفاً برای مقابله با جایگاه ایران است. برای عربستان چیزی که معنی ندارد، دموکراسی است.

مدیر شبکه العربیه در پاسخ به این سوال که تا چه اندازه تقابل شیعه و سنی و عامل فرقه‌گرایی در ژئوپولیتیک منطقه و اختلافات سیاسی نقش دارد؟ عنوان کرد: فرقه‌گرایی به عنوان ابزاری در تقویت حس رقابت ایران و سعودی استفاده می‌شود اما یک مطلب روشن است و آن اینکه اگر سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران نبود، فرقه‌گرایی هم نبود.

عامل تشدید فرقه‌گرایی در منطقه، داعش و القاعده هستند

موسویان هم در پاسخ به این سوال یادآور شد: فرقه‌گرایی یک واقعیت است و باید جدی گرفته شود اما نباید فراموش کرد که شیعه و سنی قرن‌ها در منطقه در کنار یکدیگر زندگی کرده‌اند اما شدت درگیری‌های اخیر بی‌سابقه است و عامل این گروه‌های تروریستی داعش و القاعده زاییده عربستان هستند که موجب بحران فرقه‌گرایی‌های اخیرند.

وی اضافه کرد: آنها عامدانه و با شیوه‌های بی‌رحمانه‌ای به خشونت علیه فرقه‌های مختلف دینی و اقلیت‌های دینی متوسل شده‌اند. هر کس علاقه‌مند به ثبات در منطقه خاورمیانه است باید با این پدیده که موجب شعله‌ور شدن اختلاف شیعه و سنی شده است، مقابله کند.

تحولات ساختاری در کشورهای منطقه اجتناب‌ناپذیر خواهد بود

سفیر اسبق ایران در آلمان در پاسخ به این سوال که پس مبارزه با تروریسم یک فاکتور کلیدی برای ثبات خاموش کردن شعله فرقه‌گرایی است؟ گفت: این یک عامل مهم است اما تنها عامل نیست. خاورمیانه در آستانه سقوط است. واضح است که تقابل عربستان و ایران یک عامل بی‌ثباتی منطقه خواهد بود اما فقر و فساد و دیکتاتوری، حکومت‌مداری بد و عدم مشارکت سیاسی مردمی در کشورهای عربی موجب تقویت افراط‌گرایی و بی‌ثباتی شده است. لذا برای ثبات خاورمیانه تحولات ساختاری سیاسی و اجتماعی و اقتصادی در این کشورها اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

جمال قاشقی هم پس از اظهارات موسویان اظهار داشت: یک بعد تحلیل آقای موسویان درست است. وقتی که ما از بی‌ثباتی منطقه حرف می‌زنیم باید ببینیم عوامل آن چه بوده است. بله، فقر و حکومت‌مداری‌های بد عامل بی‌ثباتی بوده است اما مداخله ایران در امور داخلی کشورهای عربی هم موثر بوده است. برای مثل همین اخیر، تهران کشته شدن یکی از فرماندهان نظامی خود در حلب را تایید کرد. سوال اصلی این است که ایرانی‌ها در سوریه چه می‌کنند؟ چرا با سوری‌ها می‌جنگند؟ ژنرال ایرانی در سوریه چه می‌کند؟ این رفتاری است که تحریک‌کننده است زیرا ممکن است موجب شود ایران و عربستان...

مجری این نشست پس از این سخنان بلافاصله پرسید که به جنگ کشیده شوند؟ که مدیر شبکه العربیه تصریح کرد: یک تقابل آشکار به نفع هیچ کس نیست اما وضع واقعا خوب نیست و با مداخله روس‌ها بدتر هم شده است.

برجام مانع بروز یک جنگ ویرانگر شد

جمال قاشقی در پاسخ به این سوال که چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای در افق خاورمیانه بی‌ثبات کمتر دیده می‌شود. برجام یکی از موارد نادر مثبت و امیدوارکننده است. برخی امیدوار بودند که برجام به همکاری‌های سازنده‌تر منجر شود؟ آیا امید بیجایی بوده است؟ خاطر نشان کرد: برجام تغییری در شرایط منطقه به وجود نیاورده است. آنچه که تعیین‌کننده سرنوشت روابط عربستان و ایران است، جاه‌طلبی‌های ایران در سوریه و عراق و لبنان و یمن است.

موسویان هم با بیان اینکه برجام امکان صلح و ثبات در منطقه را افزایش داده است، ابراز داشت: برجام علی‌رغم همه کارشکنی‌های اسرائیل و عربستان، مانع بروز یک جنگ ویرانگر شد و قدرت دیپلماسی را به نمایش گذاشت.

عربستان و ایران ناچار به مذاکره و همکاری هستند

وی در پاسخ به این سوال که با توجه به بی‌اعتمادی آشکار بین ایران و عربستان، چه اقدامات اعتمادسازی ممکن است؟ بیان کرد: عربستان و ایران ناچار به مذاکره و همکاری برای یک منفعت مشترک هستند که آن هم ثبات منطقه است. ایجاد یک ساختار امنیتی در خلیج فارس بین ایران و کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس ضروری است. معاهده هلسینکی در مورد همکاری و امنیت در اروپا می‌تواند ایده خوبی برای ایجاد چنین ساختاری در منطقه به ما بدهد.

این دیپلمات عالی‌رتبه پیشین ایران ادامه داد: به عقیده من حل و فصل مسالمت‌آمیز بحران‌ها بر اساس: انتخابات آزاد و حکومت منتخب اکثریت و تامین مصونیت اقلیت‌ها باید اساس چهارچوب مدیریت بحران‌ها باشد و رفتارها و سیاست‌های دوگانه نیز باید کنار گذاشته شود.

قاشقی هم عنوان کرد: این ایده ایدآلیستی است. شرایط خیلی پیچیده است. بر سر میز آوردن همه عناصر موثر برای مذاکره برای چنین ساختاری سخت است. بهترین راه اعتمادسازی بین ایران و عربستان این است که ایران حمایت مالی و تسلیحاتی خود را از بشار اسد متوقف کند و بخشی از راه حل باشد و نه مشکل.

مجری بلافاصله پرسید آیا این راه حل مشکل سوریه است؟ و موسویان پاسخ داد: عنصر کلیدی برای حل بحران سوریه، تلاش‌های هماهنگ و جدی قدرت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برای ریشه‌کن کردن گروه‌های تروریستی همچون داعش و القاعده است. سپس آتش بس بین دولت و مخالفان و تشکیل یک گفت‌وگوی ملی سوری - سوری برای مصالحه ملی است.

وی با بیان اینکه مسئله بشار اسد را هم باید به عهده مردم سوریه گذاشت تا در مورد رییس جمهور و قانون اساسی خود تصمیم بگیرند، تاکید کرد: تهران از انتخابات آزاد تحت نظارت سازمان ملل حمایت کرده است. برای ریشه‌کن کردن داعش هم باید اول مسئله سوریه را حل کرد.

قاشقی نیز در پاسخ به سوال مجری گفت: من با آقای موسویان موافقم که حل مشکل داعش نیازمند حل مشکل سوریه است. با

ایشان هم موافقم که باید به خواست مردم سوریه عمل شود. آقای موسویان حکومت منتخب اکثریت را برای حل بحران سوریه و سایر بحران‌های منطقه پیشنهاد می‌کند. در تئوری درست است اما در عمل مشکل است چون اکثریت مردم سوریه مخالف بشار اسد هستند. با این وجود تهران برماندن بشار تاکید دارد. آیا منظور یک انتخابات تقلبی برای باقی ماندن زندانیان سیاسی و حضور روسیه و ایران مورد نظر است؟

برخی هنوز هم ذهنیت راه‌حل با حاصل جمع صفر را دارند

موسویان در پاسخ به این سوال که ایران و عربستان در چه مواردی می‌توانند در سوریه تفاهم داشته باشند؟ اظهار داشت: ثبات منطقه منفعت مشترک است و همه باید برای آن کوشش کنیم اما برخی هنوز هم ذهنیت راه‌حل با حاصل جمع صفر را دارند. سوریه یک حکومت قانونی دارد که از طرف سازمان ملل به رسمیت شناخته می‌شود.

وی افزود: دولت سوریه از ایران برای مقابله با تروریست کمک خواسته است و ایران برای مبارزه با تروریست‌های تکفیری و نجات سوریه وارد عمل شده است. گروه‌های مورد حمایت ریاض هستند که ثبات و تمامیت ارضی سوریه را بهم ریخته‌اند.

مدیر شبکه العربیه نیز در پاسخ به این سوال که ایران و عربستان در چه مواردی می‌توانند در سوریه تفاهم داشته باشند؟ تصریح کرد: عربستان و ایران منافع مشترک در موارد متعدد دارند از جمله تجارت مشترک و مبارزه با تروریسم. منتهی همکاری در منافع مشترک نیازمند اراده برای رسیدن به صلح است.

نرم افزار موبایل ایلنا

